

VĒL ŽVALGIAMOS LĒKTUVO U-2 INCIDENTAS

KUBA - PIRMOJI KOMUNISTŲ BAZĖ VAKARINIAME ŽEMĖS PUSRUTULYJE

Anglų korespondentas aprašo SSSR įsitvirtinimus

MIAMI. — Anglų dienraščio Daily Mail korespondentas Keith Morfett buvo Kuboje per pastaruosius pustrėtų metų aštuonetą kartų paskutinį kartą praėjus savaitę. Atskridęs į Floridą jis pateikė platų necenzūruotą pranešimą apie Sovietų Sąjungos vykdomus karinius įsitvirtinimo darbus šioj Karibų saloj 90 mylių nuo JAV pakraščių.

Tūkstančiai tvirtų jaunų rusų ramiai traukia į kariškas palapinių stovyklas netoli Havanos pagal plačią Sovietų įsitvirtinimų programą, keliančią didelį susirūpinimą diplomatams Kubos sostinėje, rašo minėtas korespondentas. Iki šiol Kubon atvykę tarp 5,000 ir 8,000 rusų. Vienas Vakarų ambasadorius pasakė korespondentui: "Nežiūrint visų paneigimų, aš painformavau savo vyriausybę, kad daug iš tų vyrų yra Sovietų kareiviai, kad juo toliau, juo jų atvyksta didesnėmis grupėmis, ir kad tai įveda į smulkiai išdirbtą karinį planą išlaikyti Castro valdžią".

Daugis rusų yra kiek vyresni kaip 20 metų. Visi pasiekė Kubą Sovietų keleiviniais laivais. Tuo pat metu nuolatine prekinių laivų armada tęsiasi nuo Rusijos Juodosios jūros uostų iki Kubos, gabena sunkvežimius, džypus, mašinas, maistą, ginklus ir priešlėktuvinės raketos Fidel Castro karinėms pajėgoms.

Ką matė savo akimis

Iš to, ką korespondentas matė savo akimis, jis padarė išvadą, kad nei Amerika, nei Kubos pabėgėliai nebegali suruošti didesnės akcijos Castro valdžiai nuversti, norint pralieti rusų kraujo. Korespondentas savo akimis matė dvi rusų stovyklas, prieš tai pasiklauses, kad "vaiduoklinė armija" yra tik amerikiečių fantazijos išmėšlas. "Vaiduokliai" jam pasirodė esą gana sveiki, stiprūs vyrai, daug geriau atrodo už savo šeimininkus kubiečius. Pirmojoj stovykloj jis jų matė susigrūdus prie vielių tvoros. Stovykla yra įrengta El Cano miestyje.

Jie priminė korespondentui kariuomenės dalinius, darbo batalionus, kurie paprastai žygiuoja priešaky armijos įrengti stovyklas, ištiesti telefono laidus ir atlikti kitus darbus. Topikų karšty rusai atrodė nusiminę, pasiilgę namu. Kita stovykla taip skyrėsi nuo pirmosios, kad iškart pasidarė aišku, kad Kubos rusai priklauso dviem skirtingom kategorijom.

Pavažiavus keletą mylių nuo šalio, jis pastebėjo visur šmizant rusams. Šimtai iš jų važinėjasi automobiliais, kuriuos suparkuoja po medžiais. Netoliese naujai įrengtos priešlėktuvinės patrankos buvo apstatytos kubiečių milicininkais. Pakelėi į stovyklą visur matė išstatyti kulkosvaidžiai. Sprendžiant iš darbo, dirbamo rusų, atrodė, kad jie yra kariuomenės technikai, signalų, ryšių, elektronikos specialistai.

Komunistai nušovė bėgį

BERLYNAS. — Apie 50 metų vokiečių bėglys baigė traškiškai savo rizikingą kelionę į laisvę. Jis įsipainiojo į spygliuotą vielą prie mūro sienos ir čia jis buvo suvarstytas Rytų Berlyno policininkų kulkomis.

IS VISO PASAULIO

Singaporė susijungs su Malaja

SINGAPORĖ. — Buvusi Anglijos laivyno bazė, dabar savarankiška valstybėlė Singapore nubalsavo plebiscite įsijungti į Malajos federaciją. Vakarams draugišką valstybę. Per tai sumažės Singapore įtaka komunistų, kurie savo kėslams išnaudoja vietinius kinus. Malaja jau ir dabar yra federacinė valstybė. Prie jos prisijungs Singaporei, bus sukurta Malazijos (Malaysia) konfederacija. Į ją angliai nori įjungti savo kolonijas Saravak, Šiaurės Borneo ir Brunei šekystę.

Sovietai sustabdė NKVD terorą

MASKVA. — Sovietų valstybės saugumo policija likvidavusi terorą, siaučiusi Stalino laikais, tvirtina savaitraštis "Nedelia", išspausdinęs valstybės saugumo komiteto (NKVD) įspėdinių vadu pasikalbėjimus. Nekaltų žmonių persekiojimas, terorizavimas pasibaigęs. Viešuose teismuose teisiami ir spekuliantai bei šnipai pagal šalies įstatymus.

Malaja neįleido izraelitų

KUALA LAMPUR, Malaja. — Nors šios šalies, buvusios anglų kolonijos, valdžia yra Vakarams draugiška, bet ji nedavė vizų Izraelio futbolistams atvažiuoti į Azijos tautų sporto rungtynes, ruošiamas rugsėjo 8 dieną, minint Malajos nepriklausomybę. Malaja, islamiška šalis, pasielgė kaip Indonezija, kuri neįleido Izraelio sportininkams atvažiuoti į Azijos, Afrikos olimpiadą Jarkartoje, nes to nenori arabų tautos.

Pabėgo Tito parašutinininkas

ORANGE, Mass.—Milan Knor, 23 metų jugoslavas, atvykęs iš Tito šalies į tarptautines parašutinininkų lenktynes, pabėgo nuo savo komandos ir pasiliko Amerikoje. Jis yra Belgrado universiteto technikos studentas. Jo tėvas yra įsikūręs Vokietijoje, paleidęs jį po karo iš vokiečių nelaisvės. Beje, lenktynes laimėjo čekų parašutinininkai, ant trita vieta — Amerika, trečią — SSSR.

Be rusų kalbos neapsieisi

Kai "Komunisto" bendradarbiai keliavo po įvairias Sovietijos respublikas, jie džiugiai pripažino, kad, esą, rusų kalbą mokant įmanoma laisvai susikalbėti ir su Ukrainos kolchozininku ir su Kaspijos žvejais ir naftininkais. Pagal uzbekų patarėlę, "rusų kalbos mokėjimas atveria kelią į širdį"... Kad rusų kalba esanti svarbi tai įrodo, žurnalas nuomone, ir tai, kad Maskvoje negrai, kubiečiai, vietnamiečiai intensyviai mokasi rusų kalbos (panašiai daro ir viso pasaulio studentai, besimokydami sveitimo krašto universitetuose — E.).

Iranė įvyko žemės drebėjimas, kurio pasėkoje žuvo tūkstančiai žmonių. Nukentėjo šimtai miestų, miestelių ir kaimų, įskaitant ir sostinę Teheraną, kurio žemės drebėjimo paliestos vienos dalies čia dedama nuotrauka.

ALŽIRE PRASIDĖJO TAIKOS DERYBOS Jaunasis Morgenthau pereina į politiką

Ben Bella naktį išlėino į sostinę pas saviškius Nori būti gubernatorium

ALŽIRAS. — Sostinės karinės apygardos vadovybė sutiko pradėti taikos derybas su vicepremjėru Ben Bella, sugebėjusiu antradienio naktį slapta išlėinti su būriu palydovų į Alžiro arabų kvartalą Kasbah, kur jis turi nemažą rėmėjų, kaip civilių, taip ir kariškių.

Pirmadienio vakarą Ben Bella, būdamas Orane, pasakojo korespondentams, kad kariuomenė, pripažįstanti jo politbiurą vyriausia valdžia, vienokiu ar kitokiu būdu užims sostinę ir padarys tvarką.

Partizanai stipriai priešinasi Sostinės valdžios rėmėjai, partizanai, pirmadienį susirėmė 2-se vietose su reguliaria armija, apie 50-60 mylių nuo Alžiro. Ben Bellos kariuomenė puolė juos Oued Dzenanne kalnų miestelyje artillerijos pabūklais ir automatiniais ginklais. Keliasdešimt žmonių buvo nukauta arba sužeista. Partizanų vadai tvirtino, kad jie kariuomenę atmuše.

Riaušinininkai saugo Kasbah Ben Bellos karinės pajėgos slenka į Alžirą trim kryptim, vengdamos didesnių susirėmimų. Maištaujantiems partizanams didelį pavojų sudaro Ben Bellos šalininkai pačiame miestelyje, minėtame arabų kvartale Kasbah. Jie laiko kvartalą apsupę, bet vengia puliti ar areštuoti savo priešus, kad vėl nekiltų kruvinių kovų gatvėse.

Riaušinininkų susitikimas derėtis rodo ne tiek jų taikos norą, kiek jų sunkią militarinę padėtį. Reguliarioji armija yra žymiai geriau ginkluota. Sekmadienį į Oraną įplaukė Egipto laivas su ginklais. Nasseris yra aiškus Ben Bellos rėmėjas.

PET konferencija rugsėjo 18 d. Devintoji Pavergtųjų Europos Tautų sesija atidaroma New Yorke rugsėjo 18 d., tuo pačiu metu prasidedant ir rudeninei Jungt. Tautų sesijai. PET sesijai numatyta plati programa. Šiais metais neįvykstant specialiai PET sesijai Europoje, tokia sesija numatyta sukviesti kitų metų pavasarį.

Rugsėjo 17-26 d. Strasburgo mieste įvyks ir Europos Tarybos posėdžiai. (E)

VELIAUSIOS ŽINIOS

JAV, Anglijos ir Prancūzijos kariniai atstovai įteikė savo kolegai rusui Berlyno orinio susisiekimo apsaugos komisijoje protestą už sąjungininkų transportinių lėktuvų trukdymą Sovietų spausminiais naikintuvais.

Sovietų šarvuoti automobiliai, Amerikai pareikalavus, antradienį pravažiavo pro anglų tikrinimo punktą su sargybonomis jų karo paminklui anglų zonoj.

Kubos lėktuvas su dviem lakūnais nusileido Key West, Fla. Pilotas paprašė leidimo pasilikti, jo padėjėjas pareiškė norą grįžti namo.

Šių metų Darbo šventės nelaimės plentuose pralenkė baisių 1951 metų rekordą, kada automobilių nelaimėse per 76 valandų laikotarpį žuvo 461 žmogus. Ši savaitgalį bus žuvę daugiau kaip 500 žmonių.

Chicago & North Western geležinkelių streikas, sukeltas telegrafistų unijos, gali užsėsti keletą mėnesių. Kompanija savo didumu užima trečią vietą su 10,000 mylių bėgių devyniose valstybėse.

Katango prezidentas Moise Tshombe priėmė JT "ultimatumą" grįžti į Kongo respubliką, bet ta sąlyga, kad būtų išdirbta nauja konstitucija, garantuojanti provincijoms autonomiją.

W. Brandt atsakė Viko Tarybai Berlyno sienos metinių progą Viko Vykd. Tarybai pasiuntus užuojautos telegramą Vakarų Berlyno vyr. burmistrui Willy Brandtui, rugpiūčio 22 d. raštu iš jo gautas atsakymas.

Vyr. burmistras jo paties pasirašytame atsakyme pažymėjo: "Laisvės kovą vykdančius berliniečius sieja kuo glaudžiau susidraugavimą, įsitikinimus savitarpinių karų beprasmiškumu ir atsakyti į tokį pat Adenauerio vizitą.

AMERIKA PRIPAŽISTA, KAD LĒKTUVAS NETYČIA ĮSKRIDO SSSR TERITORIJON

Chruščėvas pasiruošęs sukelti triukšmą J. Tautose

WASHINGTONAS, D. C. — Valstybės departamentas skubiai atsiliepė antradienį į Kremliaus kaltinimą Amerikai, kad jos U-2 lėktuvas skrenda ir toliau špiūnozo tikslais į Sovietų Sąjungos teritoriją. Protesto notoj Sovietų Sąjungai tvirtina, kad šio tipo lėktuvas buvo pastebėtas ketvirtadienį, rugpiūčio 30 dieną virš Sachalinos ir išbuvo virš SSSR žemių bei vandenų 9 minutes.

Vakarai tk laukia, bet nieko nedaro, sako Willy Brandt

Burmistras nepatenkintas sąjungininkų taktika

BONA. — Pasikalbėjime su "Neue Ruhr Zeitung" Eseno socialdemokratų dienraščio korespondentui, Berlyno burmistras Willy Brandt pasakė atsidusėjęs: "Aš niekaip negaliu suprasti, kodėl viskas ir visad turi priklausyti nuo Maskvos? Kai Vakarai nieko nedaro, tik laukia Chruščėvo eįjimų, reikalai patenka nepakenčiamon padėtin". Willy Brandt iškėlė savo senąjį projektą — suaukšti konferenciją visų valstybių, kariavusių prieš Hitlerį Vokietijos taikai svarstyti. Jis ir pats netiki, kad tokia konferencija būtų suaukta dabartinėmis sąlygomis. Bet Vakarų Vokietijos vyriausybė vistiek galėtų paruošti taikos sutarties principus. Esą reikalinga įtikinti neutralias valstybes (Azijos, Afrikos), kad vokiečiai nėra nusistatę prieš taiką.

Išsigandę, kaip "viščiukai"

Vakarams nieko nedarant, galima laukti naujo komunistų žingsnio. Po kiekvieno naujo Sovietų žingsnio mes elgiamės kaip išsigandę viščiukai, dėstė savo mintis korespondentui Berlyno burmistras. Vakarai išsi-gandę ir tokio dalyko, kaip SSSR komendantūros uždarymo Berlyne.

Kalboj per Berlyno radiją

Willy Brandt pasakė, kad Amerika, Anglija, Prancūzija nenaudos jėgos Berlyno mūro sienai pašalinti. Siena turinti dingti, bet ji stovėsianti dar ilgą laiką.

JAV žydų atsakymas draugam katalikam

E'nei E'rith prašo jezuitus pakeist "gramezdišką" poziciją NEW YORKAS. — Jezuitų savaitraščio "America" įspėjimas žydams nekelti antisemitizmo giriant JAV aukščiausiojo teismo sprendimą prieš maldas viešosiose mokyklose, kelia tolesnius ginčus. Žydų organizacija prieš diskriminaciją E'nei E'rith pasiuntė savaitraščiui "America" laišką, patardama "draugams katalikams persvarstyti savo gramezdišką poziciją". (Jezuitų savaitraščio vedamasis straipsnis minėta tema buvo adresuojamas "mūsų draugams žydams").

Protestantų laikraštis "Christian Century", leidžiamas Chicagoje ir remiamas aukščiausiojo teismo sprendimą, parašė, kad "America" savo straipsniu norėjusi įbauginti žydus ir kitus amerikiečių, kurie remia teismo sprendimą.

Prieš jezuitų "draugišką pa-

Valstybės departamentas pripažino, kad U-2 lėktuvas galėjo pažeisti Sovietų erdvę netyčia, pavyzdžiui, vėjui nukreipus nuo kelio. Pats įskridimo faktas yra palyginti menkiesis su diplomatiniais ir politiniais keblumais, pareinančiais nuo JAV vyriausybės užtikrinimo, kad U-2 lėktuvams yra uždrausta skristi į Sovietų Sąjungą.

Po Francis Powers incidento

Kai 1960 m. gegužės 1 dieną Sovietai pagavo netoli Sverdlovsko, Uzuralo teritorijoje U-2 lakūną Francis Powers, prezidentas Eisenhoweris, atvažiavęs už poros savaitių į planuojamą keturių didžiųjų viršūnių konferenciją Paryžiuje, paskelbė, jog nuo dabar U-2 lėktuvų skridimai į Sovietų Sąjungą yra uždrausti. Chruščėvas tuo nepasitenkino, jis pareikalavo, kad Eisenhoweris atsipaštytų. To nepadarius, Chruščėvas išardė viršūnių konferenciją ir atšaukė Eisenhowerio reviziją į Sovietų Sąjungą.

Rinkiminės kampanijos dienomis John Kennedy, tada senatorius, sakė, kad jis, būdamas Eisenhowerio vietoj, būtų Chruščėvą atsispašęs. Išrinktas į prezidentus, Kennedy 1961 m. sausio 25 dieną davė viešą pareiškimą, kad jo pirmtako įsakymas, draudžias skristi U-2 lėktuvams į Sovietų Sąjungą, galios ir ateityje, nežiūrint vyriausybės pasikeitimų.

Nėkita važiuos į JT

Moskvoj Vakarų diplomatams kalbant, kad Chruščėvas tai važiavo, tai nevažiavo į JT pirmtakis susirinkimą New Yorke, po naujo U-2 incidento sustiprėjo tvirtinimai, kad jis dabar tai tikrai važiavo.

Taip atrodė ir iš Sovietų spaudos pakelto triukšmo dėl naujojo U-2 incidento. Savo notoj Amerikai, Kremliaus valdžia pagrėdė, kad ji įsims atitinkamų priemonių, net nušluosianti JAV karines bazes užjūriuose. Iškėtas skundą prieš Ameriką Jungtinėse Tautose, N. Chruščėvas lauks, kaip ballus nušauks, kad JT nariai jį sulaukyti nuo smorio Amerikai. Atseit, rimtas išsikalbėjimas su Kennedžiu yra būtinas.

Pasigaunant naujuoju U-2 incidentu, Chruščėvas bandys apkaltinti Ameriką Jungtinėse Tautose "veidmainiškumu" ir kituose dalykuose; Berlyno, nusiginklavimo, atominių bombų bandymų uždraudimo klausimuose.

tarimą" žydams pasisakė katalikų pasauliečių laikraštis "Commonweal". Bostono arkivyskupijos oficialus organas "Pilot" yra tos pačios nuomonės, kaip "America". Paskutiniame numery vedamajame straipsny buvo pastebėta, kad "tam tikri gerai organizuoti ir atviri žmonės žydų bendruomenę ją vaizduoja, kaip nusistačiusią prieš religijos praktikavimą viešajame gyvenime".

A. NEVARDAUSKAS

Nemuno delta

I Giliją ir Rusnę, Nemunas šakojasi, Gražiosios Lietuvos upių tėvas. Skirvytės ir Atmatos upių vardais vainikuojasi, Tekėdamas per žaliuojančias prūsų pievas.

Nuo amžių yra žinoma, jog Nemunas, perplaukęs Lietuvą — įteka į Baltijos jūrą. Bet sekdami žemėlapius matome, kad Nemunas vienuoliktame kilometre žemiau Tilžės šakojasi į Giliją bei Rusnę ir netenka savo vardo.

Nemunas išsišakojęs į didesnes ne Nemunu besivadinančias upes, varo savo vandenį į Kuršių marias, kurios pro Klaipėdos uosto vartus ištekdamos, išvaro į Baltijos jūrą.

Nesigilinant aiškinti Nemuno istoriją bei jo geografinius pasikeitimus, kviečiu miela skaitytoją nusikelti mintimis į Nemuno deltą ir pasigrožėti, bei pabraityti paslapčiais besidangstančiais pamariais.

Kunkuliuodamas Nemuno vanduo neria Rusnę upę žemyn ir verpetais sukdamasis, pramovęs Ragininkų salą, ties Rusnės bažnytkaimiu, išsišakoja. Kairėn nubėga Skirvytės upė vardu, dešinėn Atmatos vardu, o tiesiog pamario link šauna sruaunus Pakalnės upelio vardu. Atmata, be valstybinių išpareigojimų, atliko Lietuvos navigacijos funkcijas Kaunas — Klaipėda. Skirvytės upė atiteko dviejų kaimyninių valstybių — Lietuvos ir Vokietijos sienos pareiga.

Skirvytė ir Atmata keliolikos kilometrų atstume viena nuo kitos įteka į Kuršių ma-

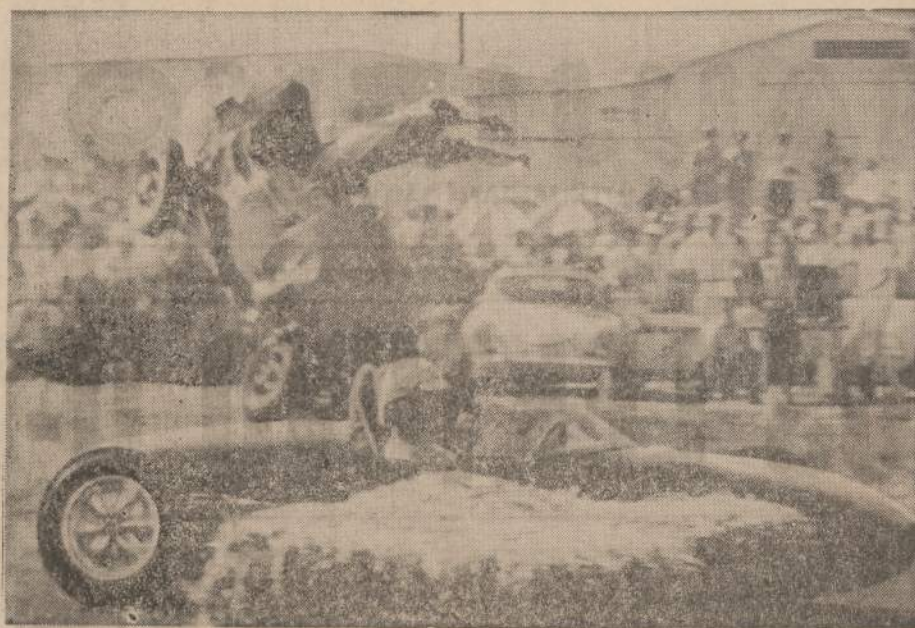
rias. Tarp šių upių pamario ruože randasi šie kaimai: dešinieji Skirvytės krante — Skirvytė II, buv. Vokietijos pusėje — Skirvytė I. Reiška, Skirvytės kaimas buvo pratekančios Nemuno šakos Skirvytė pavadintas ir į dvi dalis padalintas.

Pačiame pamaryje randasi Vorusnės, Pakalnės ir Uostadvario kaimai. Šių kaimų gyventojai verčiasi žvejyba, daržovių auginimu ir žemdirbyste. Daugiausiai užželdintą pievas išnuomodami, pasidaro pragyvenimo pajamų dalį.

Už Skirvytės kaimo Skirvytės upė išsišakoja į Tiesiąją ir Vytinę. Tiesiąja iki pat Kuršių marių ejo Lietuvos — Vokietijos siena. Vytinė beveik jau smėliu užnešta pasuka dešinėn ir teka į šiaurę. Iš jos atsišakoja labai gili ir sūkuringa dar dešiniau nutekanti Kubiliaus šaka. Nuo šio išsišakojimo Vytinė, nors ir labai sekli, bet plačiai išsiliejusi pasuka į vakarus ir su smulkiais išsišakojimais ji įteka į Kuršių marias. Tarp Tiesiosios ir Vytinės upių randasi nemaža Elenos sala. Ji išraižyta vingiuotais žiogais bei paslaptingu gelmių vykiais. Aukštesnė salos vietose, rytų ir pietų pakrantėmis auga įvairiausi lapuočiai, k. a. juodalksniai, gluosniai ir įvairūs karklai.

Didžioji salos dalis uželdyta nendrėmis. Vienur kitur tarp žiogų randasi vešlios pievos. Elenos sala priklauso Rusnės vandens kelių rajonui. Pamaryje, salos pietvakaryje kampe, buvo pastatytas švityrus. Švityrius prižiūrėtojas ir salos sargas apylinkės žmonių buvo vadinas Robinzonu. Toks vardas jam buvo duotas todėl, kad jis atskirtas nuo pasaulio saloje gyveno išitus metus, išskyrus šeštadienius ir sekmadienius. Jis šeštadienio vakary laiveliu išplaukdavo į Rusnę aplankyti šeimą ir maisto išteklius papildyti. Keliolika valandų pabuvęs šeimos tarpe, sekmadienio vakary Robinzonas su daina Skirvytės upe pasrovitui laiveliu leidosi į pamiltą Elenos salą.

Gyveno ant didžiulių valčių pastatytame namelyje. Robinzonas, ne vien prižiūrėjo švityrų, bet kartu saugojo ir nuo brakonierių saloje gyvenusius elnius, stirnas ir kitus retus žvėrelius. Saugojo, kad niekas nežvejotų salos uždarose vandenys. Be jo žinios niekam nebuvo leista saloje išnuomuotose nendrynuose ar pievose atlikti bet kokius darbus. Pas Ro-

Charles Martin prieš pat traginę įvyki, būtent, prieš jo automobilio apsvirtimą lenktynių metu Santa Barbara, Kalifornijoje. Martin buvo užmuštas.

binzoną prisiglaudavo įvairiais metu laikotarpiais kiekvienas, ar tai kontrabandininkas bebėgdamas nuo jį persekiojusių sienos apsaugos pareigūnų, ar sienų saugos pareigūnas audros užbūklą ant salos. Jis visus, patekusius savo rūšies nemalonon priimdavo, suteikdavo prašomą ir reikalingą pagalbą.

Nepažįstantiems Elenos salos, buvo pavojinga joje vaikščioti. Čia buvo tokių žiogų, kurių visas paviršius apžėlęs nendrėmis, pro kurias iš virsaus buvo neižiūrėtos atviros vandens akys. Į tokią akį įpuolęs žmogus bei gyvulus, kojomis nepasiekęs dugno visos pasineria jo gelmėje, o iškildamas bebepataiko į tą akį ir pasiblaškęs po maurais bei nendrėmis užžėlusiu paviršium, nuskęsta.

Be to, tuose žiočiuose ir vykiuose auga įvairiausių virvinių žolės, marinės samanos bei įvairiausių rūšių vandens kerpės. Tarp jų knibždėti knibžda begalės žuvų. Žiogis su žiogiu per vykius susisiečia požeminiais vandens keliais ir kai kurie žiogiai iš pat vidurio salos po žemiu susisiečia net su Kuršių marėmis. Per tokius žiogius įvairių rūšių žuvis plaukdavo saulės įkaitintuose žiogų vandenys neršti. Daug ten perėjo ir įvairių vandens paukščių. Veisėsi šeškai, užsilaikydavo ūdros ir kitokie kailiniai žvėreliai.

Kaip jau anksčiau minėta, Elenos saloje švityrius prižiūrėtojas ir kartu salos sargas gyveno namelyje ant valčių. Dvi didžiulės plokščia-dugnės valtys, buvo galuose pritvirtintos nepaprasto storumo grandinėmis prie žemėje įtvirtintų inkarų. Tiek vasarį žaliuojant salos augmenijai, tiek žiemą paskendus giliame sniege, malonu saloje gyventi. Bet nelabai koks jausmas atsiranda, kada kildamas vanduo atplėšia nuo padėklų-pamatinių valtis ir kelia juo namą. Kada baisios srovės grūžiamai ledai ima nebetipti upių vagoje ir didžios vandens jėgos vienai ant kitų kemsami lipa per krantus, o vandeniui pakilus braunasi prie plūdurojančios trobos. Srovės pro šalį nešami ledai daužo valčių šonus ir aplink susigrūdami graso Robinzono rezidenciją apversti. Tuo metu Robinzonas savo irklinę valtę pririšęs prie durų klemkos budi dieną ir naktį.

Pradėjus ledams apie trobą spiestis, jis imasi priemonių juos išklaidyti. Potvynių metu Elenos sala dažniausiai išnyksta nuo žemės paviršiaus, išskyrus aukštesniųjų medžių viršūnes iš vandens kyšančias. Prieš tokius potvynius salos žvėreliai iš anksto persikraustydavo į Vokietiją. Jiems nereikėjo nei užsienio pasų, nei vizų,

BALFO ŽINIOS

Darbas be uždario

Nuostolingos operacijos.

Balfo Centras rugpjūčio mėn. vėl turėjo nuostolingas operacijas, nes buvo gauta tik \$2,900, o išleista 7,849 doleriai. Didžioji išlaidų dalis padaryta individualioms siuntoms per geležinę sieną. Rugpjūčio mėn. Balfo pastangomis išsiųsta per tą sieną net 288 individualūs siuntiniai, iš jų 118 į Lietuvą. Dalį siuntinių į Lietuvą (Vak. Vokietijos lietuviams per Balfo prašant) apmokėjo vokietų katalikų Caritas. Lenkijos lietuviams Balfas rugpjūtyje išsiuntė 170 individualių siuntų, daugumoje rūbų ir avalynės.

Šiais 1962 metais Balfo organizacija jau išleido šalpos reikalams dešimt tūkstančių dolerių daugiau nei surinko iš aukotojų. Šalpos darbai niekad neduoda pelno.

Maldos už Balfo Rėmėjus.

Šiomis dienomis Balfo Centras gavo iš Lietuvos per Australiją tokio turinio padėką:

"Baisaus priešote protezinė širdis mendo mus. Girdėti apie tuos žiaurumus yra vienas dalykas, o išgyventi — visai kas kita... Įsisiūbavęs prabangoje mechaninis pasaulis, grimu padengęs Dievo duotą veidą, nenori matyti nei girdėti kančių nei aimanos. Į viską moja ranka,

nei vietos sieną peržengti kortelių.

Kartą, vasario mėnesio pabaigoje, buvo pastebėta per užšalusią ir giliai apsnigtą Tiesiosios upę, įvairiausių kailinių žvėrelių kraustymasis iš Elenos salos į Vokietiją. Besikraustančių žvėrelių tarpe daugiausiai radosi juodieji šeškai. Vieno kilometro plotyje keliolika valandų tęsėsi jų kraustymasis. Nakties mėnesioje, baltame sniege matėsi judą juodi gumplukai, tarsi, juodų kamuolių tinklas būtų velkamas sniege, "Lietuvos Pajūris"

Balfo Direktoriato suvažiavimai.

Pagal Balfo įstatus direktoriatas susirenka paskutinio posėdžio prieš pat seimą. Čia galutinai nustatoma seimo tvarka. Seimui pasibaigus, naujai išrinktieji direktoriai tuoj pat susirenka pirmam posėdžiui, kuriame išrenkama 8 narių Centro Valdyba. Balfo įstatai pramato 25 direktorius, renkamus seime. Seniau visą direktoriatą iš 16 asmenų pristatydavo grupės ir seimas be didelių diskusijų akceptuodavo.

Dabar Balfo seimam tik 12 kandidatų į direktoriatą siūlo Balfo įsteigusios grupės (keturios grupės po 3), o 13 direktorių siūlo patys seimo atstovai, tačiau visi direktoriai, vieni ar kitaip pasiūlyti, turi būti seimo tvirtinami slapta ar viešu balsavimu.

Atrodo, kad ir XI Seime, kuris yra absoliutus Balfo šeimnininkas, ši tvarka nebus keičiama.

Delegatai į Balfo Seimą.

Jau išsiuntinėtos visos informacijos Balfo skyriams apie XI Seimą Baltimorėje. Kiekvienas skyrius turi teise pasiūstyti vieną atstovą nuo 25 narių. Šiuo metu JAV yra per 60 veikiančių Balfo skyrių. Dėl atstumo ir kitų kliūčių ne visi skyriai atstovus gali atsiųstyti, tačiau jų būna per 70 (Steigiamajame seime 1944 m. Chicagoje buvo 23, o X-me Seime Chicagoje 1960 m. 79 atstovai). Girdėti, kad ir XI Balfo Seimą vyks daug delegatų: New Yorkas siųs net 10, Detroitas porą automobilių, o iš Chicago laukiamas viso autobuso.

Balfo seimai ir aukos.

Skyrių atstovai paprastai atsiveža į Seimą ir aukų šalpai. Daugiausiai aukų (22-026) buvo atvežta į IX-jį Balfo Seimą Newark 1958 metais, mažiausiai (1,510) gauta III Balfo Seime Chicagoje 1948 metais. Dešimtyje buvusiu Balfo seimų buvo gauta \$2,829 doleriai. Tai didelė paspartis šalpos darbams. Deja, tie pinigai jau išleisti šalpai.

Crane Savings and Loan Association

B. B. PIETKIEWICZ, Pres.
47 and Rockwell Street. Tel. LAfayette 3-1083
Nemokamai vieta automobiliams

4 1/2%
ON INVESTMENT ACCOUNTS

Mokėsime nuo 1962 metų vasario 1 dienos
Pinigai, įdėti prieš mėnesio 15 d. duoda dividendus už visą mėnesį.
Dividendai mokami sausio ir liepos 31 d.
Prašome aplankyti naują mūsų namą.
VALANDOS: Pirmad. ir ketvirt. 9:00 ryto — 8:30 vakaro; Antradi. ir penktadieni 9:00 ryto — 5:00 vakaro; Šeštadieniai 9:00 ryto — 12:00 dienos. Trečiadieniai uždaryti.

ir **APDRAUSTA**

Didesnis uždėtis už santaupas, paremtas 48 metų patyrimu ir JAV valdžios agentūros apdrauda.

MIDLAND SAVINGS

4040 Archer Ave. • Chicago 32

PASIMATYKIT SU STANLEY LITVINU

APIE SAVO NAMO INSULIACIJOS PROBLEMAS

Dabar yra laikas tinkamai įrengti savo namą vasarai ir žiemai.

Mes turime išdirbtą reputaciją pilno pasirinkimo A-1 rūšies stako lentų ir namams medžiagų.

CARR-MOODY LUMBER COMPANY

3039 SO. HALSTED STREET — Tel.: VICTORY 2-1272

STANLEY LITVINAS, Mgr. — LIETUVIŲ SALESMONAI

MOVING APDRAUSTAS PERKRAUSTYMAS IS TOLI IR ARTI

Neįvykdyti trokštai — Praujasi kraustymui trokštai
Ilgų metų patyrimas — Pajūs ir sažiningas palavimas

JUOZAS NAUJOKAITIS

2022 W. 69th Chicago 36, Ill. Tel. Waltham 5-9209

VALANDOS:
Pirmad. nuo 12 iki 8 po piet
Antradi. " 9 " 4 " "
Trečiadi. uždaryta visa diena
Ketvirtadi. nuo 9 iki 8 po piet
Penktadi. " 9 " 8 " "
Šeštadi. " 9 " 12:30 "

Chicago Savings and Loan Association

6245 South Western Avenue.

Chicago 36

GRovehill 6-7575

Current Dividend up to 4 1/2%

Rašo V. V.

PRIEŠ PENKIOLIKA METŲ

Pasiruošimas kelionei į Angliją

1947 m. pavasarį pradėjo registruoti darbingas ir neturinčias mažų vaikų šeimas darbas į Angliją. Tokios šeimos nariai — vyras žmona ir suaugę vaikai — buvo laikomi darbingais ir, jeigu tik nebuvo kitokių kliūčių, turėjo galimybę greitai išvažiuoti. Sąlygos viliojančios: tik vienus metus reikės Anglijoje dirbti priverstinus darbus, o vėliau galėsime laisvai pasirinkti toki darbą, koks mums patiks. Be to, dar, ir turėsime tas pačias teises, kokias turi angliai. Matant tuometinį sunkų Vokietijos atsikūrimą, nutarėme važiuoti laimės ieškoti į Angliją. Tų metų gegužės 13 d. užsiregistravę Oldenburgo UNRRA įstaigoje, pradėjome ruošti dokumentus. Abudu su žmona pasirašėme darbo sutartį, ir daktarai patikrino sveikatą. Tikrino Unterm-Berg stovyklos lietuvių daktaras ir UNRROS karinis daktaras. Birželio 12 d. prie UNRROS sudaryta komisija tarė lemiamą žodį — esam tinkami važiuoti darbas į Angliją. Įsakė pasiruošti ir laukti galutinio pranešimo. Birželio 23 d. prie mūsų buto (gyvenome mieste privačiai) atvažiavo karinis sunkvežimis, kuris mudu ir bagažą nuvežė į surinkimo punktą. Čia mus, išvažiuojančius, apdovanojo amerikoniškais cigarečiais, skutimosi peiliukais ir įvairiais kremais. 12:30 val. dienos metu trys kariniai sunkvežimiai su dybukais pajudėjo Poggenhageno link.

Poggenhageno stovykloje
Tuo laiku Poggenhagene buvo įkurta išvažiuojančių į Angliją surinkimo stovykla — Regional Collecting Centre Poggenhagen. Apsigyvenome 6 barake, 64 kambariye. Kambarys gana erdvus, jo trijuose šonuose sustatyti dviaukščiai mediniai nariai, laisvame šone pastatytas mažas staliukas ir palikta vietos susikrauti bagažui. Ant narų kadaise buvo paklota šiaudų, bet jie tiek sutrinti, kad iš jų likęs tik akseelis (kapojai). Jeigu tik pajudinai, tai ir kyla dulkių debesys, kaip ūkininko kluono peludėje. Patalynę naudojo kiekvienas savo, kokias kas turėjo. Laimė, tuo laiku buvo gražios dienos, tai jas ir praleisdavome greitai barakų esančiame pušynelyje. O tuos "patogius" narius tik naudojome nakties miegui.

Poggenhagene mus suskirstė į grupes po 25 vyrus. Moterų buvo sudarytos atskiros grupės. Patekau į HM (Hannoverio vyrų) 239 grupę, eilės Nr. 3. Kiek-

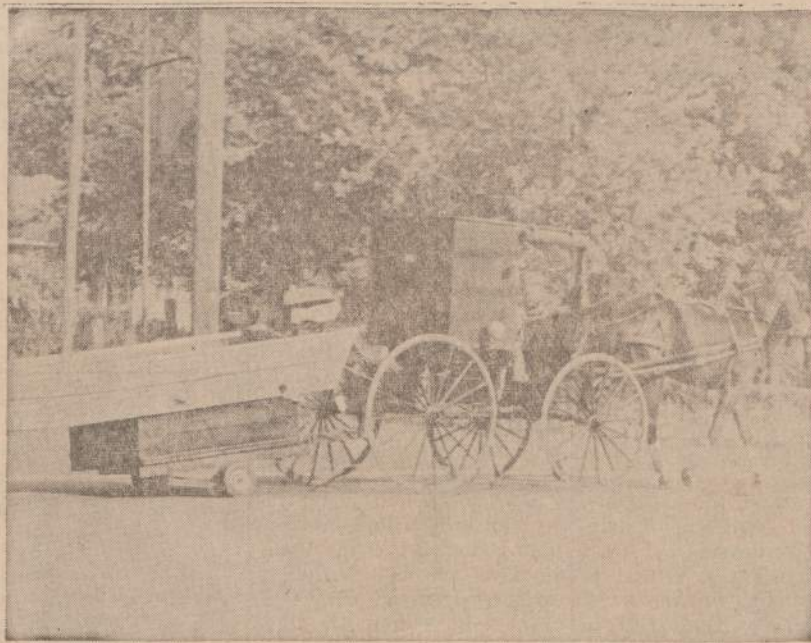
vieną atskirai nufotografavo ir, žinoma, nepaprastai — su skaiti linėmis ant krūtinės. Ant mano krūtinės pakliuvo lenta su skaitline 237984. Vieną iš tų nuotraukų prilipino ant mano asmens dokumento (Identity card) ir užspaudė pailgai apvalainę antspaudą su įrašu: "Regional Collecting Centre Poggenhagen". Viduryje antspaudo žodis "Passed" ir data.

Kai atvažiavome į Poggenhageną, tai radome labai mažai žmonių ir beveik visi barakai buvo tušti. Mes pirmieji rinkomės geresnes vietas, ir taip išsisklaidėme po visus barakus. Bet diena po dienos pradėjo važti transportus iš įvairių Britų Zonos vietovių ir bematant užpildė visus barakus. Į mūsų baraką jau pirmos dienos vakare atvyko naujų žmonių kažkur nuo Hannoverio. Pasirodo pirmoji naujai atvykusi šeima: vyras, žmona ir sūnus. Drąsiai karščiškai mane užkalbina ir stato klausimus apie esamą stovyklą tvarką. Kalbu, bet mano mintys sklaidosi po tolimą praeitį. Rodos, pažįstamas žmogus, tik negaliu prisiminti jo pavardės. Galų gale prisiminiau ir, atsakydamas į klausimą, paminėjau laipsnį — Tamsta Generole. Tai buvo gen. J. Černius ir jo šeima. Ir taip visą laiką man teko su jais viename barake gyventi, kartu stovėjome eilutėje, kartu atvažiavome į Angliją ir atvažiavus vėl po vienu stogu gyventi.

Birželio 24 diena — Joninės. Pušynelyje surengėme šeimyninį pobūvį ir varduvių progą pasveikinome gen. Joną Černių. Generolas mums tada daug papasakojo apie esamą padėtį ir nemažai palietė praeitį. Ypatingai tas liūdnapis dienas, kai buvo duotas Lietuvai ultimatas ir komunistinė Rusija okupavo mūsų tėvyne.

Stovykloje maitinomės iš bendro katilo. Maistas buvo blogas ir to pat mažai. Teko ieškoti už stovyklos ribų. Kad turėtume kur virti maistą, atsivežiau iš Oldenburgo ten paliktus podus. Maisto pirkdavome ar į ką nors keisdavomės pas apylinkės ūkininkus. Šioje stovykloje išgyvenome apie porą savačių, t. y. nuo birželio 23 d. iki liepos 7 d. Visus formalumus, kokie čia buvo reikalingi, atlikome pirmomis dienomis, tai vėliau tik poilsivime ir laukėme tos dienos, kada galėsime pajudėti į tolimesnę kelionę.

Aprašant Poggenhageno gyvenimą, tenka prisiminti ir eks-

Yra paprastas dalykas matyti, kaip automobiliai priekabų pagalba veža plentais laivukus, tačiau nepaprasta yra, kai laivelį gabena arklių traukiamas vežimas ir kai tas vežimas sustoja gazoninė stotyje aprūpinti motorinį laivelį gazoniu.

kursiją Vezerio upe. Tai buvo liepos 7 dieną. Iš vietos stoties važiavome traukiniu iki Wunstorfo. Persėdom į kitą traukinį ir per Haste atvažiavome į Hameln. Vėliau sėdome į garlaivį ir Vezerio upe atvažiavome į Steimmule. Po ilgo poilsio grįžome atgal ir nakvojome N. Domik ukrainiečių stovykloje. Ant rytojaus vėlai vakare per Hannoverį sugrįžome į savo stovyklą.

Liepos 5 dieną buvo numatytas perkėlimas į Seedorfo stovyklą, bet teko atidėti iki pirmadienio, nes dauguma buvo oficialiai išvykę atostogų ir dar negrįžę.

Liepos 6 d. rytą, sekmadienį, mus prižadino vokiečių dūdų orkestro garsai. Tai buvo mums suruoštas atsiveikinimo koncertas. Pagaliau išaušo liepos 7 d. rytas. Kelmės trečią valandą ir pasiruošėme kelionei. Gavome traukinį, kuris susidėjo iš 18 vagonų. Vietos buvo pakankamai ir mums ir bagažui. Mūsų kambariui, skaitant nuo garvežio, buvo paskirti 8 ir 9 vagonas. Išvažiavome 6 val. ir Seedorfą pasiekėms 14 val.

Seedorfo stovykloje

Seedorfe kadaise buvo didelė ir veikli Pabaltiečių stovykla. Pirmieji lietuviai šioje stovykloje buvo apgyvendinti 1946 m. kovo mėnesį. Juos atkėlė iš Montgomery vardo stovyklos Doerverdene. Priklausė UNRRA Team 295 ir vadovavo belgas J. Dubois. Šios stovyklos lietuviai išvystė didelę kultūrinę ir visuomeninę veiklą. Veikė mokytojų kursai, gimnazija, mokykla,

"Aušrinės" choras ir kiti mažesnių paskirčių įvairūs kurseliai. Nebuvo užmiršta ir spauda. Ėjo: "Aktualios Informacijos" — stovyklos dienraštis. "Zingsniai" — kultūros žurnalas, kuri redagavo J. Butėnas. "Aušros belaukiant" — kultūrinės informacijos, redagavo A. Pocius. "Kirvarpa" — satyros leidinys ir k. Stovyklos tautinis komitetas išleido visą eilę lietuviškų pašto ženklų komplektais ir blokais. Tai buvo specialios laidos pažymint gyvenimas vietas: "Hasendorff", "Montgomery" ir "Seedorff".

Atvažiavę į šią stovyklą, buv. senųjų gyventojų mažai ką radome. Buvo palikti tik tarnybiniai žmonės. Dar veikė lietuvių paštas, kuriame gaudavome nusipirkti įvairių lietuviškų laikraščių. Krautuvė, kurioje buvo truputis prekių ir obuolinio vyno. Taip pat dar veikė J. Vainausko vadovaujama medžio drožinių dirbtuvė, kurioje galėjome nusipirkti gražių lietuviškų rankdarbių. Už pakelį amerikoniškų cigarečių buvo galima gauti lietuviškais raštais išdrožintą lėkštę. Jeigu paversti pinigais, tai tuomet pakelis papirosų juodojoj rinkoj kainavo 100 markių. Tai gauti už pakelį papirosų gražiai išdrožintą lėkštę buvo gana pigu, tik visa bėda, kad nebuvo papirosų.

Seedorfe apgyvendino mediniuose barakuose ir atskirai vyrus nuo moterų. Buvo nustatytas laikas, kada vyrams galima eiti į moterų, o moterims į vyrų barakus. Gulėjome ant kariškų sanitarinių neštuvų, kurie buvo eilėmis sukloti ant grindų. Visą kitą patalynę naudojome savo. Tai buvo panašus gulėjimas, kokį pavaizdavo rašytojas J. Jankus savo romane "Naktis ant morų". Maistą čia davė geresnį negu Poggenhagene, ir jeigu ko trūko, tai buvo lengviau galima gauti nusipirkti. Tai buvo mūsų paskutinė pereinamoji stovy-

klą Vokietijoje. Kiek laiko čia leks išbūti, nieko nežinojome, ir dar prieš akis stovėjo patys svarbiausieji patikrinimai. Atsimenu, radome, rodos, iš Aus-

trijos atvežtą viengungių vyrų transportą, jau tris mėnesius laukiantį išvažiavimo eilės. Per ilgą laiką pritrūko pinigų, tai eidavo į mišką, rinkdavo uogas ir jas pardavinėdavo. Bet mus lydėjo laimė ir Seedorfe išbuvo neilgai, — apie 12 dienų.

Antros dienos rytą gavome įsakymą vykti pas gydytoją patikrinimui sveikatos. Išsirikiavome prie durų ir laukėme, koks mūsų grupei bus paskirtas daktaras. Prasiėdėjus tikrinimui, paaiškėjo, kad mūsų grupei patikrinti yra paskirtas lietuvių daktaras R. Trumpauskas. Jis tuo laiku ėjo Seedorfo Pabaltiečių ligoninės menedžerio pareigas. Lietuvoje buvo karinomenės gydytoju. Pirmieji mūsų grupės tikrinimo rezultatai liūdnoki. Grupės numeris pirmas laikinai sulaukomas nuo išvažiavimo ir siunčiamas į ligoninę. Mat, karo metu jis buvo kulipka sužeistas į krūtinę, tai daktarui kilo neaiškumas, kad gali būti sužaloti plaučiai. Iš eilės antras numeris priimamas, bet kai sulauko jo brolių, tai ir jis atsakavo važiuoti iki paaiškės rezultatai. Jeigu leis brolių, tai ir jis kartu važiuos į Angliją. O jeigu neleis, tai abudu pasilieka Vokie-

tijoje. Ir taip atėjo eilė vykti trečiajam numeriai — būtent, man. Iki pusei nusirengiu ir pirmas žvilgsnis ar neturiu giesnių kūno sužalojimų. Patikrina akis, krūtinę, etc. Ir pagaliau išgirstu galutinį sprendimą — tinkamas. Iš mūsų grupės du laikinai sulaukomi persvietimui plaučių, ir vienas savanoriškai susilauko iki paaiškės rezultatai. Visi kiti yra tinkami. Užpildome visą eilę blankų, liečiančių gyvenimą Lietuvoje ir išvyką. Paskui dar dokumentaliai ir išvažiavos tikrino anglų ir vokiečių policija. Matyti, ieškojo kriminalinių nusikaltėlių. Užbaigus visus formalumus ir tikrinimus pradėjai gyvenimo gavome po 80 turkiškų cigarečių ir po 5 šil. (Bus daugiau)

PASKOLOS NAMAMS MAŽAIS NUOŠIMČIAIS

Turime daugybę pinigų GI (veteranų) ir paprastoms paskoloms

Skoliname lengviausiomis sąlygomis. Skubus, mandagus patarnavimas. Leidžiame anksčiau išmokėti.

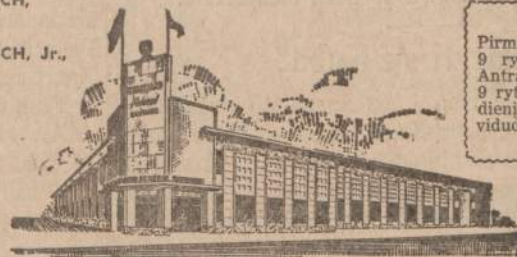
STANDARD FEDERAL-STIPRIAUSIOJI CHICAGOS B-VĖ

Apsaugo Jūsų santaupas ir padeda joms augti.

Turime Jums parankius du kiemus automobiliams pastatyti.

Turtas \$82,000,000.00 Atsargos Fondas 7,500,000.00

JUSTIN MACKIEWICH, Chairman
JUSTIN MACKIEWICH, Jr., President

VALANDOS:
Pirmad. ir ketvirt. nuo 9 ryto iki 8 val. vak.
Antradien. ir penktadien. nuo 9 ryto iki 4 p. p.
Seštadien. nuo 9 ryto iki 12 vidurdien. Trečiadieniais uždaryta.

STANDARD FEDERAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

4192 Archer Avenue / Chicago 32, Illinois
Virginia 7-1141

SAVINGS IN BY THE 15th EARN FROM THE 1st

4 1/2%

ON INVESTMENT ACCOUNTS

- Mokame pašto išlaidas už santaupų atsiuntimą
- Mokame pinigų perkėlimo išlaidas
- DUODAME PASKOLAS NAMAMS PIRKTI ARBA TAISYTI • LENGVI ISMOKEJIMAI

ALBERT J. AUKERS
Prezidentas

Valandos: Pirmad. nuo 9 iki 4, Antradien. nuo 9 iki 8, Trečiadien. nuo 9 iki 6, Ketvirt. nuo 9 iki 8, Penktadien. nuo 9 iki 6, Šeštadien. nuo 9 iki 1 val.

District Savings ASSETS OVER \$22,000,000
ESTABLISHED 1897
3430 SOUTH HALSTED STREET • CHICAGO 8 • PHONE 254-0104

INVEST IN UNIVEST

PELNINGAS IR SAUGUS BŪDAS TAUPYTI

CURRENT Dividend Rate
4 1/2% per annum
Effective April 1, 1960

UNIVERSAL SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION
1800 S. HALSTED STREET
CHICAGO 8, ILL.
Phone: HAymarket 1-3070

* Universal Investment Share Account

All accounts insured to \$10,000 by an Agency of the United States Government.

"NAUJIENOSE" GARSINTIS VISUOMET APSIMOKA

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Publ. Co., Inc. 1739 South Halsted Street, Chicago 8, Ill. HAYmarket 1-6100

Entered as second-class matter March 7, 1914 at the Post Office at Chicago, Ill., under the Act of March 3, 1879.

Subscription Rates:
in Chicago \$15.00 per year, \$8.00 per six months, \$4.00 per 3 months. In other USA localities and Canada \$13 per year, \$7.00 per six months, \$4.00 per three months.
10 cents per copy, 10 c. on Saturday

Kitoje JAV vietoje ir Kanadoje
metams \$13.00
pusei metų \$7.00
trims mėnesiams \$4.00
vienam mėnesiui \$1.50
Užsienioose
metams \$16.00
pusei metų \$8.00
vienam mėnesiui \$1.50

Dienraščio kainos:

Chicagoje ir priemiesčiuose
metams \$15.00
pusei metų \$8.00
trims mėnesiams \$4.00
vienam mėnesiui \$1.50

Naujienos eina kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 8 ryto iki 5 val. vakaro. Šeštadieniais — iki 12-to.

NAUJIENŲ OTISAS atdaras kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 8 ryto iki 5 val. vakaro. Šeštadieniais — iki 12-to.

Katanga Pritaria Federacijai

Katangos provincijos prezidentas Moise Tshombe pirmadienį paskelbė savo vyriausybės sutikimą "priimti principu" Jungtinių Tautų planą Kongo suvienijimui. Sutikimas buvo paskelbtas paskutinę dieną ultimatumo, kurį įteikė Katangai einąs JT generalinio sekretoriaus pareigas U Thant.

Jisai pasakė: jei Katanga per 10 dienų neprims susitaikymo su Kongo centraline vyriausybe plano, tai JT paskelbs Katangai ekonominę "sankciją". Pagal tą planą numatoma suorganizuoti Kongo federacijos pagrindais, suteikiant paskiroms provincijoms autonomiją vidaus reikaluose; bet Katanga, kaip turtingiausia provincija, turi 50% savo pajamų atiduoti centralinei vyriausybei, kurios būstinė yra Leopoldville mieste, ir Katangos armija turi būti įjungta į federalinę Kongo armiją.

Centralinės vyriausybės premjeras Cyrille Adoula federacijos planą priėmė.

"Principe" pasisakė už jį ir Tshombe. Ar jisai priims jį ir praktikoje, parodys ateitis. Washingtonas ir Londonas federacijos planą remia. Bet daug priklausys nuo Belgijos, kuri seniau tą Afrikos koloniją valdė ir turi stambių investavimų Katangos pramonėje.

Jungtinėse Valstybėse nuomonės nevienodos. Vieni stvoja už Kongo suvienijimą, kiti už Katangos atsiskyrimą nuo Kongo. Prez. Kennedy administracija remia Jungtinių Tautų akciją, siekiančią geruoju arba piktuoju įjungti Katangą į Kongo valstybę. Antraip, sako valstybės departamentas, Kongas suskils į pustuzinį ar daugiau mažų valstybių, tarp kurių eis nuolatinis karas; įsimačius komunistai ir visas kraštas ilgainiui atsidurs "sovietų orbitoje".

Kai kas mano, kad Kongas, sufederuotas ar ne, vistiek nesugebės sudaryti pastovią valdžią ir tvarkingai vesti savo reikalus, ir kad būtų geriausia pavesti visą Kongo kokio nors tarptautinio autoriteto globai; toks autoritetas turėtų būti atsakingas Jungtinėms Tautoms. Bet bėda, kad pačiose J. T-se nėra susitarimo.

Kas daryti su Kuba?

Sovietų Sąjunga siūnčia į Kubą maisto produktus, žemės ūkio ir pramonės mašinas, ginklus, karines medžiagas, lėktuvus ir civilinius bei karinius patarėjus. Šita sovietų veikla prasidėjo seniai, bet paskutinėmis savaitėmis ji eina tokiu plačiu mastu, kad dėl jos susirūpino ne tik Lotynų Amerikos respublikos, bet ir Jungtinės Valstybės.

Patį SSRS valdžia dabar jau viešai skelbia, kad yra pristačiusi Kubai per paskutinius dvejus metus ginklų už pusę milijono dolerių, ir ji žada dar padidinti ginklų ir karo technikų gabenimą į Kubą.

Kremlius šitą savo veiklą teisinga tuo, kad Kubai

APŽVALGA

Plato - "Plačiapetis"

Pereitą savaitę šioje vietoje parodėme, kad pirmoje Romos imperatoriaus Augusto pavadiniams yra giminin-gas lietuviškam "aukštas", Lotyniškam "augo", "augere" reiškia beveik tą pat, ką lietuviški "augu", "augti". Bet lietuvių kalba turi daug panašumo ir su graikų kalba.

Kiekvienas apsišvietęs žmogus yra girdėjęs apie garsųjį senovės graikų filosofą Plato, gyvenusį penktame-ketvirtame šimtmečiuose prieš krikščionybės erą. (Rusai tą filosofą vadina "Platonu").

Plato yra jo "pravardė", o ne tikrasis jo vardas. Tikrasis jo vardas buvo Aristoteles. Štai, ką apie jį rašo žinomas filosofijos populiarizatorius Will Durant savo veikalė "The Story of Philosophy":

"Jisai (Plato) užaugo prabangoje ir, gal būt, turtuose; jisai buvo gražas ir energingas jaunuolis — pramintas Plato, sakoma, dėl jo pečių platumo; jisai pasižymėjo kaip kareivis, ir du kartus laimėjo prizus Sasiaurio žaidimuose". (Tie žaidimai įvykdavo kas antri metai pavasarį, ir buvo pašvęsti jūrų dievo Poseidono garbei.)

Smulkesnių žinių apie jo kilmę paduoda Eduard Zeller, didis graikų filosofijos istorikas, kurio veikalas apie graikų filosofiją yra išverstas (iš vokiečių kalbos) į daugelį kalbų. Jisai rašo:

"Gambiausias Sokrato mokinyks buvo Plato, sūnus Aristono ir Perictionės iš Atėnų (427-347 B. C.).

"gresia užpuolimo pavojus iš imperialistų pusės". Sena komunistų propagandos pasaka.

Sovietų Kusijos išbromimas į Kubą ir, dar labiau, jos atviras Kubos diktatoriaus rėmimas ginklais ir kariniais patarėjais reiškia Monroe Doktrinos laužymą — doktrinos, draudžiančios Senojo Pasaulio valdžioms kištis su savo politika į Vakarinio Pusrutulio tautas. Toks kišimasis yra laikomas nedraudingumu parodymu Jungtinėms Valstybėms.

Saugoti nuo to Vakarinį Pusrutulį yra įsipareigojusi Amerikos Valstybių Organizacija, į kurią įeina be JAV 20 respublikų.

Washingtonas stovi prieš rimtą klausimą: Kas dabar daryti? Reikalauti, kad Amerikos Valstybių Organizacija imtųsi priemonių prieš sovietų akciją Kuboje ar pačioms JAV-ėms to imtis?

Aišku, kad Maskva siekia išprovokuoti karą tarp JAV ir Kubos — gal būt, norėdama turėti "laisvas rankas" Berlyne.

Keblį problema prezidentui Kennedy ir jo administracijai.

"Graikų ipročių jisai užsiėmė gimnastika ir, sakoma, buvo pramintas Plato dėl jo plačios krūtinės; anksčiau jisai buvo vadinas Aristoteles pagal savo tėvuką."

Taigi tas garsusis senovės graikų filosofas, aukštos aristokratų kilmės, buvo pramintas "Plato" dėl savo plačios krūtinės ir plačių pečių. Ir ši atleška jo pravardė ("nickname") taip jam prilipti, kad ir istorijoje jisai pasiliko žinomas, kaip Plato, ne savo tikroju Aristoklio vardu (nelyginant, kaip "Lenin", vietoj Uljanov, ir "Stalin", vietoj Džugašvili).

Bet "Plato" yra padarytas iš būdvardžio *platus*, kuris graikų kalboje reiškia lygiai tą pat, ką ir lietuviškas *platus* (angliškai: "Wide", "broad"). Ir kirtis abiejuose žodžiuose yra ant "u". Tik graikų kalboje "u" ištariamas minkštai, kaip prancūzų kalboje (iu) ir beveik kaip anglių kalboje (ju).

Taigi filosofo pravardė Plato atitiktų lietuviškas "Platusis", arba, paryškinant priešastį, dėl kurios jisai buvo taip pramintas, — Plačiapetis.

Bet, laikydamiesi arčiau graikiškos formos, lietuvių galėtų jį vadinti "Platas" (linksniuoti: Platas Plato, Platiui, Platų ir t. t.).

Susipažinti su šiuo graikų filosofu mums yra pravartu ne tik dėl jo pravardės, liudijančios apie artimą giminišumą tarp graikų ir lietuvių kalbų; bet dar labiau dėl to, kad jo filosofija suvaidino be galo didelį vaidmenį Va-

karų minties išsivystymo istorijoje. Apie tai teks ne kartą pakalbėti smulkiau.

Čia pažymėsime tik tai, kad Plato sukūrė vadinamą *idealistinę* filosofiją; jisai įsteigė *Akademiją*, pirmą istorijoje aukštųjų mokslų mokyklą; pagamino idealios visuomeninės santvarkos planą, kurio pagrindus kopijavo šv. Augustinas savo "Dievo Valstybėje", Thomas More "Utopijoje" ir daugelis kitų socialinių reformatorių.

IS PAVERGTOS LIETUVOS

M. Gedvilas ir mokslo metų pradžia

Ryšium su artėjančia naujųjų mokslo metų pradžia, rugpičio 20 d. per Vilniaus radiją kalbėjęs Lietuvos švietimo ministras M. Gedvilas nusiskundė, kad daugelyje rajonų menkai vykdomi ar visai sužlugdyti mokyklų ar prietaistų statybos darbai. Esą, statybiniškai dirba pavėluotai, nepatenkinamai. Nurodęs, kad aštuonmetis mokymas tampa visuotiniu, privalomu visiems mokyklinio amžiaus vaikams, toliau Gedvilas nusiskundė — "deja, mes kasmet patiriame, kad visuose rajonuose esama vaikų, kurie visai nelanko mokyklos, dėl įvairių priežasčių ar be priežasties meta pradėtą mokslą, nebaigia mokyklos. Tokia būklė šiandien nebepali būti toleruojama..."

Nuo rugpičio 15 d. iki rugsėjo 15 d. Lietuvoje vykdomas visuotinio mokymo patikrinimo "reidas" ir jame dalyvauja ne tik mokytojai, bet ir partinių įstaigų ar komjaunimo darbuotojai. Gedvilas primygtinai pabrėžė, kad visi be išimties vaikai ir paaugliai privalo mokytis ir gerai paruošose patalpose. Kaip paaiškėjo iš kitų ministro žodžių, mokyklų statybos darbai žymiai atsilieka, tad Gedvilas apeliavo į statybinkus, jų prašydamas neapvilti vaikų...

Esą, rugsėjo 1 d. klasėse užimta vietų beveik pusė milijono vaikų ir paauglių, jų tarpe 50-000 iš viso pradėsią mokslą. (E)

Lietuviai kongrese kovai prieš vėžį

Maskvoje įvykusiame VIII tarptautiniame kongrese kovai prieš vėžį dalyvavo ir 22 iš Lietuvos atvykę medicinos darbuotojai, jų tarpe Onkologijos mokslinio tyrimo instituto direktorius A. Telyčenas, profesoriai V. Girdzijauskas, P. Norckinas ir kt. Per Vilniaus Eltą (žūr. "Tiesa", 188 nr.) apie kongresą kalbėdamas, sveikatos apsaugos ministras V. Kleiza nurodė, kad kongrese dalyvavo apie 5,000 pasaulio mokslininkų iš 70 kraštų, perskaityta per 1,000 pranešimų.

Irano premjeras Asdollah Alam (dešinėje) guodžia žemės drebinimo aukas Ghazvine. Premjeras verks, patyręs, kad dėl žemės drebinimo žuvo tūkstančiai žmonių.

Vienas iš lietuvių pranešėjų, A. Telyčenas (jis rugpičio mėn. gavo "nusipelnusio išradėjo" vardą), apžindino su lietuvių mokslininkų sukurtais preparatais vėžio gydymui. Lietuvoje pradėtas sėkmingai taikyti onkologijos instituto bendradarbių sukurtas priešvėžinis cheminis preparatas "Lonin-1".

Dar pranešimus kongrese padarė vilniečiai L. Gričiūtė, V. Kutorga, kaunietis A. Tarnaukas ir kt. Kongresas parodė, kad vėžiniai susirgimai nėra neišgydomi, o pirmose stadijose vėžys visiškai išgydomas. Buvusio kongreso išdavoms apsvartyti rugsėjo mėn. Vilniuje, Kaune, Klaipėdoje, šiauliuose ir Panevėžyje įvyks medicinos darbuotojų konferencijos, su kongreso dalyvių pranešimais. (E)

Išradėjų sąskrydis

Rugpičio 14-15 d. Vilniuje į trečiąjį sąskrydį buvo suvažiavę per 700 Lietuvos išradėjų, racionalizatorių ir novatorių. Apie jų uždavinius kalbėjęs Lietuvos KP ek sekr. J. Maniūsis labiausiai iškėlė kosmonautų įvykdytus skridimus. Vienai dalyvių grupei buvo įteikti Aukšč. Tarybos raštai, kuriais suteikti nusipelnusių išradėjų ir racionalizatorių vardai. Maniūšio pranešime ir dalyvių pasisakymuose pagrindinė mintis buvo: ta, kad tenka nuolat vystyti

techniką ir tik tuo atveju būsių įmanoma pasiekti darbo našumą, reikalingą "perinant į komunistinę". Pranešta, kad nuo septyniamečio pradžios į laudies ūkį Lietuvoje buvę įdiegti daugiau kaip 67.6 tūkstančių racionalizacinių pasiūlymų ir jų ekonominis efektas viršijęs 43 mil. rublių.

Esą, pagal įdiegtų išradimų skaičių Lietuva Sovietijoje užimanti šeštąją vietą. Suvažiavime buvo nusiskūsta, kad dažnai šlubuoja visų išradėjų techninės žinios, be to, ne visada laiku realizuojami visi tie vadinamieji racionalizaciniai pasiūlymai. Lietuvoje esą per 3,000 inžinierių, technikų, darbininkų, užsimančių technine kūryba. (E)

Vėl "pažangieji" atvyko Lietuvon

Rugpičio 15 d. į Vilnių atvyko kelių JAV "pažangiųjų" ekskursija — penki asmens ir prie jų prisijungę anksčiau atvykusių Ksavera Karosienė. Jie buvo, kaip jau įprasta, sutikti su gėlimais, dalyvavo spaudos, radijo atstovai. Turistai Lietuvos nematė jau 50 metų. Po Lietuvą bus viejojami apie tris savaites ir be Vilniaus, dar lankysis Kaune, Druskininkuose, Klaipėdoje, Palangoje, Neringoje, aplankys gimines. Grįždami vėl "svečiuosis", turės sustoti Masta, kad tenka nuolat vystyti

4 1/2% current dividend on investment bonus 5%
4 1/2% DIVIDENDA MOKAM UZ VISAS TAUPYMO SASKAITAS.
4 metų investment bonus sąskaitom mokam 4 1/2% dividendą kas pusmetį ir ekstra 1/2% per metus išmokam pabaigoj 4 metų.
BRIGHTON SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
4071 ARCHER AVENUE, CHICAGO 32, ILLINOIS
Vaiaandos: pirmad, antrad, penktad, ir šeštad. 9:00 r. — 4:30 po pietų; trečiadieniais uždaryta; ketvirtad. 9:00 r. — 8:00 val. vak.

Kazys Kuosaitis

NELAIMINGOJI MEILĖ

Amerikos lietuvių romanis

51. Vos spėjome įžengti, Klovas tuojau įsukė muzikui pagroti lengvą šoki, kurį mudu pradėjome sukts. Kitas kavalierius prašė Elenos. Tuojau atsirado daugiau, kurie smagiai sukinėjosi po Černausko salę.

Pradžioje labai blogai jautiausi, kai po šokio tekdavo eiti prie baro. Šokėjas būtinai pasiūlydavo gerti. Man atrodė, kad būtinai reikia išgerti. Bet taip tik pradžioje galvojau. Vėliau išitkinau, kad galimai apsieiti be gėrimo. Man atrodė, kad sališno savininkas reikalavo, kad šokėjai gertų. Vėliau patyriau, kad tas pats sališno savininkas nebuvo toks akiplėša ir nieko prie baro už ausies jis netempė. Kas norėjo — galėjo gerti, o kas nenorėjo, tai galėjo ir negerti. Černauskas buvo labai sukalbammas ir geras vyras.

Pasisukinėjęs po salę ir sušokus kelis šokus, Klovas man sako:

— Tu esi gera šokėja.

Nieko jam neatsakiau. Nežinau, kadėl

jam atrodė, kad aš turėjau būti bloga šokėja.

— Tu galėtum pas mus kitus mokytį šokti, — toliau jis man pasakoja.

Nieko ir į šį tvirtinimą neatsakiau. Niekas manęs šokti nemokė, tai kuriam galūi aš turiu kitus mokytį?

— Ar nori, kad su Černausku pašnekečiau? Gal jis tave ir paimtų vakarais, — tęsia toliau Klovas. — Dabar aš čia vienas mokau žmones šokti. Moteris man lengviau mokytį, bet su vyrais nesiseka. Vyrus galėtum tu pamokytį. Černauskas už tai primoka...

Nežinojau, ką jam atsakyti. Aš užėjau pašokti, bet kitų mokytį man ir galvą neatėjo.

Klovas, pasisukinėjęs ir nesulaukęs jokio atsakymo iš manęs, dar kartą paklausė:

— Tai kaip, nori su Černausku pasikalbėti, ar ne?

— Jeigu jis nori, tai tegu jis kalba, — atsakiau Kloviui. — Aš mokytį nemoku, su nepažįstamais šokti nenoriu, tai nežinau, ką aš Černauskui galėčiau pasakyti.

Klovas — mandagus vyras

Tuo mudviejų biznis su Klovu ir pa-

sibaigė. Jis buvo mandagus kavalierius, gražiai elgėsi ne tik su manim, bet ir su kitom merginom. Jis buvo tvarkingas, teisingas ir doras. Vėliau jis toje Aštuonioliktos gatvės apylinkėje atsidarė siuvelyklą. Siuvu naujus, persiuvinėjo panešiotus ir taisydavo išardytus arba perplėštus drabužius. Jis pats mėgo šokti. Dienomis dirbdavo savo dirbtuvėje, o vakarais užeidavo pas Černauską. Karštomis dienomis išgerdavo stiklą alaus. Niekad jo girtu nesu mačiusi. Jis mėgdavo skaityti. Daugiausia skaitydavo laikraščius, knygu vengė. Jis gaudavo beveik visus lietuviškus laikraščius, bet buvo užsirašęs kelis angliškų.

Su juo ir vėliau susilikdavau. Jis visą laiką buvo korektiškas, mandagus. Man nepatiko jo susizavėjimas keistais ir paslaptiniais dalykais. Jis labai daug laiko pašvesdavo kažkokioms Egipto organizacijoms, leidžiančioms savo knygeles Kalifornijoje. Jam atrodė, kad jis sugebės surasti kažkokią paslaptį, įnešančią labai daug šviesos į filosofiją, politiką ir kitus reikalus. Buvo įsitikinęs, kad Egipto ir Graikijos filosofai žinojo visas paslaptis, bet Viduramžiais blogos valios žmonių jos buvo sumaikintos.

Be siuvėjo Klovo, pas Černauską kiek-

vieną sekmadienį dar šokdavo kitas vyras. Pirmojo vardo neprisimenu, bet pavardė buvo Sliažas. Visi jį Sliažu vadindavome. Jis beveik geriau šokdavo, negu pats Klovas. Jis buvo jautresnis, greičiau pastebėdavo kiekvieną pasisukimą. Jis mokėdavo ir klaidas lengviau pastebėti. Klovas turėdavo gerai išsižūrėti, kodėl šokėjas blogai šokdavo, o Sliažui užtekėdavo paimti moterį į rankas, kad pastebėtų svarbiausius josios trūkumus. Vienai patardavo mažiau linguoti, kitai liepdavo galvą aukščiau iškelti, trečiai patardavo šokti ant kojų pirštų, o ne ant visos letenos. Jis kartais ir labai skaudžiai įžeisdamo moteris. Pas Barkauskienę, šalia Skuto koplyčios, gyveno kelios merginos. Ten, atsimenu, buvo apydyktė Marijona Stančikaitė. Sliažas tampė, tampė tą Marijoną aplinkui salę, o vėliau privedė prie baro ir tarė:

— Tu niekad šokti neįsmoksi...

— Kodėl? — nustebusi paklausė Marijona.

— Todėl, kad prieš eidama šokti neneiči ir pirtį, — atkirtė Sliažas. Tai buvo žiaurus įžeidimas. Vargšė Marijona pasiūlydavo jį Sliažą, metė žvilgsnį į prie baro sėdėjusius ir nusikvatojusius vyrus, apsisuko ir išėjo pro duris. Pradžioje at-

rodė, kad ji veršis ant to Sliažo ir smogs jam kumštini, bet nieko nedarė. Kitos merginos vėliau man pasakojo, kad ji labai dažnai nusimaudydavo, bet pradėjusi prakaituoti vėl paskleisdavo nemalonių kvapų. Vėliau sukaičiau, jog esanti tokia liga. Mergaitė galinti būti labai švari, bet vanduo nieko negelbsti. Reikalingas gydymas.

Šokiais Černauskas sutraukdavo jaunimą į savo saliną. Pradžioje eidavo tik šokti mokantieji, bet vėliau, kai atsirado šokių mokytojai Klovas ir Sliažas, tai visas jaunimas ten susirinkdavo. Už mokymą šokti labai mažai kas mokytojams mokėjo. Daugumas išmokdavo šokti bešokdami. Mokydavosi tik senbėnai arba senos panos, kurios neturėjo progos arba neturėjo drąsos promokti šokti tada, kai amžius liepia mokytis.

Isteigė kiti šokių mokyklą

Jau prasitariau apie Palionio saliną, buvusį prie Halsted ir Aštuonioliktos gatvių kampo. Černauskui įvedus muziką ir šokius, tuojau surado muzikus ir Palionis. Černauskui nusamdžius Klova ir Sliažą šokiaus mokytį, Palionis taip pat gavo du šokėjus.

(Bus daugiau)

DR. ANNA BALIUNAS

AKIU, AUSU, NOSIES IR GERKLES LIGOS... Pritaiko akinius... 2858 W. 63rd STREET

DR. S. BIEZIS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS... 3148 WEST 63rd STREET

DR. C. K. BOBELIS INKSTU IR SLAPUMO TAKU CHIRURGIJA... 425 N. LIBERTY ST. R. 23

DR. PETER BRAZIS PHYSICIAN AND SURGEON... 2434 WEST 71st STREET

DR. T. DUNDULIS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS... 4157 ARCHER AVENUE

DR. BR. GAIZIUNAS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS... 2454 WEST 71st STREET

DR. A. JENKINS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS... 3844 WEST 63rd STREET

Dr. Aldona A. Juška AKIU LIGU SPECIALISTE... 2422 W. MARQUETTE ROAD

DR. F. V. KAUNAS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS... 1407 So. 49th Court, Cicero

DR. A. MACIUNAS CHIRURGAS... 2858 W. 63rd Street

DR. J. MEŠKAUSKAS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS... 2454 WEST 71st STREET

DR. P. STRIMAITIS Bendra praktika ir chirurgija... 4644 So. ASHLAND

DR. VYT. TAURAS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS... 2652 WEST 59th STREET

DR. V. P. TUMASONIS CHIRURGAS... 2454 WEST 71st STREET

Brighton Parko Moterų Klubas

Brighton Parko Lietuvių Moterų Klubas komisija (Adela Burba, Estelle McNamee, Bernice Žemgulis, Antanina Grigonis ir Mary Radzūkėnas) ap... Komisija nuosirdžiai dėkoja "Naujienoms", "Draugui" ir "Sandarai" už korespondencijas...

Adela Burba

Shirley Farmer, 22 metų, aplėdo Londono katalikų vienuolyną ir pasirinko liūtų treneruotojos užsiėmimą.

Mokslinės naujienos

Manchesteryje, Anglijoje, vyksta Britų Mokslo Skatinimo Draugijos metinis susirinkimas, kuriame dalyvauja 5,234 mokslininkai, kurie perskaitė ir diskutavo visą daugybę labai įdomių mokslinių atradimų, patyrimų ir prielaidų. Štai keletas pavyzdžių: — Gyvybė bus prasidėjusi kur nors kitur erdvėje, nes visos tos gyvių formos jokių bū-

du nebūtų galėjusios išsivystyti žemėje tokiu palyginti trumpu laiku — nuo žemės sutvėrimo. — Vidutinio didumo perkūmijos debesis išvysto elektros tris kart daugiau negu gali išvystyti galingiausioji Londono elektros energijos stotis. Žaibas sminga žemėn siauručiu oro vamzdeliu, kurs įkaista iki 10,000 laipsnių karščio. — Mokslininkai anksčiau ar vėliau turės išrasti ir sulverti valgomos gyvybės formas, kad sparčiai daugėjanti žemėje žmonių galėtų išmirti. — Europa ir Amerika kadaise buvo per 2,000 mylių arčiau viena kitos negu dabar yra.

DR. V. VILEIŠIS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS... 802 WEST 31st STREET (kampus Halsted ir 31-os gatvių) Priėmimo valandos: kasdien 1-4 p. p. ir 6-8 val. vak. Šeštadieniai 1-4 p. p. Trečiadienį ir sekmadieniai uždaryta.

P. ŠILEIKIS, O. P. ORTHOPEDAS-PROTEZISTAS... 2850 West 63rd St., Chicago 29, Ill. Tel.: PROspect 6-5084

DR. G. SERNER LIETUVIS AKIŲ GYDYTOJAS... 756 WEST 35th STREET

PERKRAUSTYMAI MOVING... 2047 W. 67th Pl. WAIBROOK 5-8063

MOVING... 3415 So. LITUANICA AVENUE

GRADINSKAS... 2512 W. 47 St. FRONTIER 6-1998

SOPHIE BARCUS RADIOJ ŠEIMOS VALANDOS... 1490 kil. AM. 102-7 FM.

Maskvoje mokosi apie 150 studentų lietuvių... 7159 So. MAPLEWOOD AVE. CHICAGO 29, ILL.

limose respublikose, kaip Azerbaidžane skaitomi Gvirkos, Sal. Neries kūriniai, tačiau drauge skundžiamasi, kad kai kurios stambios sovietų gamyklos, pvz., "Rostselmaš" turinčios per 65,000 tomų biblioteką, bet iš Lietuvos sunkiai gaunamos knygos. Rostove leidžiamas "Don" žurnalas išspausdintas popieriuje, kurį gamina Kauno J. Janonio vardo popieriaus fabrikas. (E)

TRUMPAI

— Vladislovas Kopliauskas (2259 S. Western Ave.), kuris dirbo prie elektroninių įrengimų Automatic Electric kompanijoje, esančioje Northlake, išėina į pensiją. Kopliauskas pradėjo dirbti 1956 m. braižybos skyriuje. Lietuvoje Kopliauskas dirbo matininku ir pasiūlymų toje srityje. 1928 m. jis buvo apdovanotas medaliu, o 1938 m. Gedimino ketvirtuo laipsnio ordinu.

Chicago Open turnyras... 1, 2, 3 d. Midland hotelyje, 172 W. Adams, vyko Chicago Open (viešas) turnyras. Dalyvavo 112 žaidėjų, iš jų 5 lietuviai: meisteris Povilas Tautvaišas, V. Palčiauskas, P. Šalkauskas, K. Ramašauskas ir V. Karpuška. Po 6 ratų mūsų meisteris buvo vieništelis, laimėjęs visas 6 partijas. Paskutiniame (septintame) rate jis susitiko su meisteriu Brasketu, atsilikusių vienu tašku. P. Tautvaišui pirmajai vietai laimėti būtų užtekę lygiųjų. Deja, meisteris Brasketas partiją laimėjo ir tuo būdu net 5 žaidėjai surinko po 6 taškus ir pasidalijo pirmąjį, antrąjį ir trečiąjį prizus ir pirmąsias penkias vietas. Dar neišaiškios, kas pagal taškų įvertinimą laimės nugalėtojo vardą, bet atrodo, kad Brasketas.

— Kristijono Donelaičio Lituanistikos mokykla pradeda naujus mokslo metus. Mokinių registracija įvyks šių metų rugsėjo mėn. 8 d., 10-11 val. Marquette Parko Fieldhouso patalpose — kampas Kedzie ir 67 gatvių. Tą pačią dieną 11 valandą šaukiamas ir mokinių tėvų susirinkimas.

— Marta Česnaitė, Jono ir Onos dukterė, išbuvusi 3 savaites Europoje, grįžo lėktuvu, aplankiusi Vakarų Vokietijos eilę miestų — Insbruką, Austriją, ir Berlyno Vakarų ir Rytų miesto dalis. Rytų Berlyne žmonės atrodo prislėgti, nusiminę, trobesiai yra aplesi; žmonių maža tematų gatvėse. Vakarų Berlyne namai yra švarūs; daug pastatyta naujų pastatų, o žmonės atrodo gražiai apsirengę. Kiek jai pasakojo, susidaro įspūdis, kad pusė Vakarų Berlyno gyventojų nėra matę miestą per pusę skiriančios sienos, nes nenori tos sienos matyti savo akimis.

— Ped. Lituanistikos Instituto išlaikymui čikagieškie Lietuvių Dantų Gydytojų S-ga per savo išdinkę gyd. A. Mačiukienę atsiuntė 25 dol. čekį. Dantų Gydytojų S-gai už paramą Institutas nuosirdžiai dėkoja.

— SLA 226 kuopos susirinkimas įvyks šį trečiadienį, rugsėjo 5 d., 8 val. vak. įprastoje vietoje, 3600 W. North Ave. Čia taip pat norima gerb. nariams-rėms priminti, jog šis mitingas tebus šių metų paskutinis, nes 1961 m. metiniame susirinkime bus nutarta laikyti tik keturis mitingus per metus, šiais mėnesiais: sausio, kovo, birželio ir rugsėjo. Tatal turint galvoje, bus parankiau susitvarkyti su fin. sekretore. J. Naujalis, užr. sekr.

— SLA 134 Moterų kuopos susirinkimas įvyks rugsėjo 6 dieną Hollywood Inn svetainėje, 2417 West 43 St., 7:30 val. vakaro. — Kuopos rinkimas įvyks rugsėjo 16 dieną, Liepos Darė. Kristina Austin, fin. sekretorė

— SLA 36-tos kuopos mėnesinis susirinkimas įvyks šiandien, rugsėjo 5 d. Chicago Lietuvos Auditorijoje, 3133 So. Halsted St., 7:30 val. vak. Visi nariai ir narės kviečiami į susirinkimą. A. Kaulakis, fin. rašt.

DIDŽIAM LIETUVIUI Profesoriumi MYKOLUI BIRŽIŠKAI mirus, nuosirdžią užuojautą reiškia jo broliui Prof. Viktorui Biržiškai, dukterims ir Biržiškų šeima

Santaros - šviesos Federacija

ELZBIETA SUTKUS Pagal tėvus Malauskaitė Gyv. 6612 So. Fairfield

Mirė 1962 m. rugsėjo 3 d., 9 val. ryto, sulaukusi pusės amžiaus. Gimusi Lietuvoje, Tauragės apskr., Pajurių kaime. Amerikoje išgyveno 52 metus. Paliko nuliūdę vyras Pranciškus, dukterė Agnė, žmonas Joseph Palubin, anūčiai Agnė ir Ralph, sūnus Joseph, mairi Nellie, anūčiai Patricia ir Kenneth, Cathelin ir Thomas, sesuo Josephine Bartkus ir šeima, brolienė Elzbieta Malauskas ir kiti giminiai, draugai ir pažįstami. Kūnas pašarvotas Mažeika - Evans koplyčioje, 6845 So. Western Avenue.

Ketvirtadienį, rugsėjo 6 dieną 9:00 val. ryto bus lydima iš koplyčios į Gimimo Panelės Švenčiausios parapijos bažnyčią, o po gedulingu pamaldų bus laidojama Sv. Kazimiero kapinėse. Visi a. a. Elzbietos Sutkus gimines, draugai ir pažįstami nuosirdžiai kviečiami dalyvauti laidojime ir suteikti jai paskutinį patarnavimą ir atsiveikimą. Nuliūdę lieka: Vyras, dukterė, sūnus, anūčiai. Laidotuvių Direktorius Mažeika - Evans. Tel. RE 7-8600.

Pavogė už \$100,000 kailių

Apsukrūs plėšikai šeštadienį pagrobė sunkvežimį su \$100,000 vertės kailių siutiniu. Bor Air Freight kompanijos šoferis Ray DeLarche važiuo su kroviniu iš O'Hare aerodromo ir atvežęs į miesto centrą, 14 dėžių su \$25,000 vertės kailiais perdavė Lytttons, Inc. 235 S. State St.; tada nuvažiuo prie Evans Fur kompanijos, 36 So. State St. Čia radęs daugiau sunkvežimių ir keletą minučių užsikalbėjęs su kitais šoferiais atsiskyręs pastebėjo, kad jo sunkvežimio nebėra. Iki šiol sunkvežimio nei kailių nesurasta nė žymės.

LOVEIKIS Telegrama i Visas Pasaulio Dalis KVIETKININKAS Gėlės Vestuvėms, Bankietėms ir Pagrabams 3316 So. Halsted St. YArds 7-7308

GUŽAUSKŲ BEVERLY HILLS GĖLINYČIA GĖLĖS VISOMS PROGOMS 2443 WEST 63rd STREET Telefonai: PR 8-0833 ir PR 8-0834

GĖLININKAS (PUTRAMENTAS) Linksmumo arba liūdesio valandoje gražiausios gėlės ir vainikai, antkapių papuošimai ir sezoninės kapams gėlės. ROY R. PETRO (PUTRAMENTAS) 5525 So. Harlem Ave. — 586-1220

John F. Eudeikis LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS

Seniausia ir Didžiausia Laidojimo Įstaiga AMBULANCE DIENĄ IR NAKTĮ 4605-07 So. Hermitage Avenue Tel.: YArds 7-1741 — 1742 4330-34 So. California Avenue Telefonas: LAfayette 3-0440 MODERNISKOS AIR-CODITIONED KOPLYCIOS

PETKUS TĖVAS IR SŪNUS MARQUETTE FUNERAL HOME 2533 W. 71st Street Tel.: GRowehill 6-2345-6 1410 So. 50th Ave., Cicero Tel.: TOWNhall 3-2108-9 Trys moderniškos koplyčios Aikštė automobiliams statyti

Laidotuvių Direktoriai MAŽEIKA & EVANS 6845 SO. WESTERN AVE. TRYS MODERNISKOS AIR-CODITIONED KOPLYCIOS MAŠINOMS VIETA REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

NARIAI Chicago Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos AMBULANCE PATARNAVIMI DIENA IR NAKTĮ TURIME KOPLYCIAS VIŠOSE MIESTO DALYSE

PETRAS BIELIUNAS 4348 S. CALIFORNIA AVE. Phone: LAfayette 3-3572

GEORGE F. RUDMIN 3319 S. LITUANICA AVE. Tel.: YArds 7-1138-1139

P. J. RIDIKAS 3354 S. HALSTED STREET Phone: YArds 7-1911

LEONARD BUKAUSKAS 10821 S. MICHIGAN AVE. Phone: COmmodore 4-2228

VASAITIS - BUTKUS 1446 S. 50th Ave., Cicero, Ill. Phone: OLYmpic 2-1003

ANTANAS M. PHILLIPS 3307 S. LITUANICA AVENUE. Phone: YArds 7-3401

STEPONAS C. LACKAWICZ 2424 WEST 69th STREET REpublic 7-1213 2314 WEST 23rd PLACE Virginia 7-6672

JOS DARBAS

- kitiems paguoda ir suraminimas

Onute Marija Bosaitė

Šių metų rugpjūčio mėn. 26 d. Ona Marija Bosaitė gavo gailingosios sesers diplomą. Ji baigė gailingųjų seserų mokyklą, veikiančią prie šv. Bernar- dino ligoninės Chicagoje.

Tad šia proga žvilgtelėkime į šios jaunos lietuvaitės dar gana trumpą, bet gražų gyvenimo kelią.

Onutė gimė Lietuvoje. Ją mazytė tėveliai išneša ant rankų per visą tremties laiką ir pagaliau pasiekia Ameriką. Čia ji baigia Brighton Park lietuvių parapinę mokyklą ir Marijos aukštesniąją mokyklą.

Jau mokyklose Onutė pasi- žymi savo kukulumu, ramumu, gerai mokosi, ir dėl šių jos sa- vybių ją mėgsta mokytojos ir draugės.

Pagalčiau ji galutinai apsi- sprendžia savo gabumus panau- doti vienam iš gražiausių, bet sunkiausių darbų žemėje, tai tarnauti kitų laimei ir džiaugs- muui tada, kada žmogus jos la- biausia reikalingas, sunkiose li- gose.

Ji prieš tris metus ir įstoja į šv. Bernardo ligoninės gailen- gųjų seserų mokyklą, draugė dirbdama šioje ligoninėje, o vėliau atliko praktiką Engel- wood ir Veteranų ligoninėse.

Ir čia Onutė pasirodė kaip ma- loni būsimoji sesuo, rūpestinga darbšti ir ligoninams nešanti tik- rąją paguodą bei malonų patar- navimą. Už tai ją myli ligonių administracijos, daktarai ir ser- gantieji. Mokyklą baigus, mo- kyklos vadovybė norėjo kad ji pasilikytų ligoninėje, bet Onu- tė pasirinko Veteranų ligoninę, kurioje nuo rugsėjo mėn. prad- ės dirbti.

Tad šia proga jos tėveliai Ma- rija ir Juozas Bosai savo na- muose, 6751 S. Clermont Ave., suruošė šaunias vaišes. Į vai- šes atvyko iš Kanados ponų Bosų giminės — A. Delkus su žmo- na, sūnumi Kestučiu ir dukrele Birute, teta Dobilienė su sūnu- mi Vytautu, daug artimųjų chi- cagiečių ir puikaus studentiško jaunimo būrys.

Svečių tarpe matome Alvudo pirminkinę Emiliją Pakalniškie- nę su vyru Aleksandru, Alvudo vicepirmininkus dr. Joną Ado- mavičių ir dr. Oną Vaškevičiūtę, Alvudo nuolius rėmėjus Bacevi- čius iš Cicero.

Vaišių metu sveikinimo žodį tarė dr. Jonas Adomavičius, iš- keldamas gailingosios sesers atsakomybę ir nurodė kaip gra- žų pavyzdį Onutės pastangas tarnauti kitiems. Dr. O. Vaš- kevičiūtė pasidžiaugė diploman- tės gražiomis pastangomis ir ryžtu siekiant gražaus tikslo. A. Delkus ją sveikino kanadiečių vardu ir palinkėjo pasiekti dar didesnių laimėjimų šioje sri- tyje.

A. Pakalniškis, Alvudo pir- mininkės paprašytas, trumpu žodžiu pasidžiaugė Onutės lai- mėjimais ir žodį tarti paprašė J. Janušaitį.

Paskutinisis kalbėtojas pa- brėžė gydytojo ir gailingosios sesers neatskiriamą darbą ir kad tas darbas yra vienas iš sunkiausiųjų, nes kiekvieną minutę čia turima reikalo su žmogaus gyvybe. Gi Onutė savo būdu ir pasiaukojimu yra ta viltis, kurios laukia sunkiai ser- gantieji. Ji jiems neš paguodą ir saugų patarnavimą. Svečiai sugiedoję Ilgiausių Metų, o studentai "Gaudeamus".

Pavakaryje svečiai pasklido dideliame, kupiname rožių, jur- ginių ir įvairiaspalvių gėlių ponų Bosų sode. Puikios iliuminaci- jos, garsiaakabiai, ant stalų vėl vaišių valgiai. Studentiškas jau- nimas, pritariant ir kitiems sve- čiams, supynė daug gražių dai- nužių posmų, kurie vakaro prielabdoje skambėjo tyliai ir gražiai.

Pajvairinimui vaišių Kestutis Dėlkus su sesute Birute skaitė Maironį — Jaunoji Lietuva. Protarpiais buvo rodomi kultū- riniai filmai, vaizduojanti ir gailingosios sesers pasiauko- jimo pavyzdį.

Į vaišes vakare atvyko dar pora lietuvaičių, drauge su Onu- te baigusiu mokyklą, kurias svečiai gražiai pasveikino, gi Simanavičiūtę pasveikino jos dėdės vardu iš Toronto A. Del- kūs.

Vaišės tęsėsi iki vėlumos. Svečiai dalinosi išpužiais, gė- rėjosi ponų Bosų pastangomis, taip gražiai išauginus dukrele, puikią lietuvaitę.

Ta proga Onutė gavo daug nuosirdžių sveikinimų ir puik- iųjų dovanų. Gi ponai Bosai ir jų dukrelė Onutė su ypatinga padėka mini dr. J. Adomavičių ir dr. O. Vaškevičiūtę, kurie taip nuosirdžiais patarimais ir materialiai padėjo Onutei pa- siekti mokslą.

Džiugu, kad kanadiečiai sve- čiai buvo nusėbę Chicago's lie- tuvišku jaunimu, jų puikiu il- gesiu ir ryžtu siekiant mokslo. Pona! Delkai taip pat susipaži- no ir su Alvudo veikia, apsilan- kydami į Marquette Parke įvykusiame dešimtajame vaka- rime, o taip pat išvežė į Kan- nadą daug Alvudo išleistos ver- tingos literatūros.

Baigiant šias kelias palaidas

SUMAZINTOS KAINOS AUTOMOBILIŲ APDRAUDOMS... BACEVIČIUS

DĖL SIUNTINIŲ... Lietuvių Kompanija WORLD PARCEL

Siuntinių išsiuntimas... ir pigus siuntiniams medžiagų pasirinkimas, pavyzdžiui, 6 vyr. kostiumams medžiaga tik \$33, o su išsiuntimu \$68.50.

HELP WANTED - MALE Darbininku Reikia... TAILORS MUST BE EXPERIENCED... THE FAIR

Automobilisto nuotykių... William Wajciechowski, 23 metų, gyv. Richton Park, šių metų Darbo Dienos savaitgalio ilgai nepamirš.

HELP WANTED - MALE-FEMALE Reikia Darbininkų ir Darbininkių... REIKALINGAS VYRAS ar moteris dirbti prie valgyklos stalo

HELP WANTED - FEMALE Darbininkių reikia... SIUVAMŲ MASINŲ OPERATORĖS

FLORSHEIM SHOE CO. 3961 W. Belmont Ave. ir 130 So. Canal St.

BUSINESS CHANCES Biznio Progos... CORNER BRICK BUILDING 2 flats, 2-6's, 3-4's plus tavern, 3 car garage.

atplėtas ir įėjęs vidun pagavo vieną iš keturių jaunų vaigių, Thomas Halloran, 17 metų, gyvenantį 3725 Wallace St. Vagi- šius prisipažino pasišalinęs be leidimo iš karinės tarnybos posto Milwaukee, ir su keliais ki- tais vaikais bandęs apiplėsti minėtos kompanijos sandėlį.

Kopkalnių likimas kabo "ant plauko" Armijos distrikto inžinierius, pulk. Joseph A. Smedle, prane- sė, kad bus dar sykį suauktas viešas apklausinėjimas (public hearing) dėl Bethlehem Steel kompanijos planų jai priklaus- sančiose Indianos kopose. Ap- klausinėjimo data būsianti pas- kelbta vėliau.

Į Tomahawk jis pasuko į rytus Talalos, gatvėn, nublōškė šalin policijos skvado automobi- lį įvyrdamas jį į pievelę. Tada Wajciechowski nuvažiavo Tam- pa gatvę pietų rytų linkui, Mo- nee gatvę, į vakarus, į Ricketon Parką, kur jo automobilis įva- žiavo dar į vieną automobilį ir pats nuklėgė į griovį apservitė.

Praejusį mėnesį tokios rū- šies apklausimas įvyko: tada Bethlehem Steel patiekė planą, kad jį nori statyti savo nu- savybeje molą (pylimą) į ežerą prie Burns kanalo. Po 10 dienų, Bethlehem Steel tą savo planą pakeitė ir dabar nori iškasti 1,000 pėdų platumo, 12 pėdų gilumo kanalą kopų teritorije- je ir tą patį kanalą nutęsti per 700 pėdų į ežerą, kad būtų ga- lima panaudoti dides baržas smėliui iš kopų gabenti į Evan- stoną, kur Northwestern uni- versitetas nori pasidaryti salą ir joje pasistatyti daugiau pa- statų.

IŠ CHICAGOS IR APYLINKIŲ Vagišiai Lietuvica gatvėj

Policininkas Charles Carlson šeštadienį pastebėjo Premier Cartage kompanijos namo, 3609 Lituania Avenue, duris atidarytas. Bethlehem kompanija nori, kad su federalinės valdžios pa- rama būtų pastatytas gilus uos- tas, kurs susisiektų su jos nu- savybe.

REAL ESTATE FOR SALE Namai, Zemė - Pardavimui... MEDINIS, 2x4, c. šild., Brigh. Parke

ŠIMAITIS Realty, Notary Public, Insurance 2737 W. 43rd St. CL 4-2390

P. M. STANKOVIČIUS Real Estate & Insurance Brokeris Notary Public. 714 W. 31st Street, Chicago 16, Ill

NORVILA REAL ESTATE AND BUILDERS 2658 West 59th Street PROspect 8-5454

A. NORKUS REAL ESTATE 2405 West 51st St. WA 5-5030

MISCELLANEOUS Įvairūs Dalykai... NEBRANGIAI parduodami nauji 2 kambarių furnišiai: lova, refrigeratorius, gazo pečius ir virtuvės setas.

ELECTRICITY Elektros Įtaisymai... PATYRES IR LICENZIJUOTAS ELEKTROS KONTRAKTORIUS

CONTRACTORS-BUILDERS Namų Statytojai ir Taisytojai... A. ABALL ROOFING CO.

AUTOMOBILES-TRUCKS Automobiliniai - Sunkvežimiai... REIKALINGI AUTOMOBILIAI Reikalingi geram stovyje įvairūs au- tomobiliniai nuo 1954 iki 1962 m.

CONTRACTORS HEATING CONTRACTORS... 325 W. Roosevelt Rd.

HEATING CONTRACTORS... 4414 So. Western Ave., Chicago 9, Ill. Tel.: VI 7-3447.

A. ABALL ROOFING CO. 3925 W. Roosevelt Rd. Jei norite pigiai ir gerai padaryto darbo, telefonuokite LA 1-6921

HEATING CONTRACTORS... 4414 So. Western Ave., Chicago 9, Ill. Tel.: VI 7-3447.

A. ABALL ROOFING CO. MES GERIAUSIAI DIRBAME MIESTE

HEATING CONTRACTOR... 4414 So. Western Ave., Chicago 9, Ill. Tel.: VI 7-3447.

HEATING CONTRACTOR... 4414 So. Western Ave., Chicago 9, Ill. Tel.: VI 7-3447.

HEATING CONTRACTOR... 4414 So. Western Ave., Chicago 9, Ill. Tel.: VI 7-3447.

REAL ESTATE REAL ESTATE

MUTUAL FEDERAL SAVINGS JOHN J. KAZANUSKAS, prezidentas 2202 W. Cermak Road Chicago, Ill. Virginia 7-7747

13 BUTŲ mūrini, Marquette Parke naujai atremontuoti. \$13,900. metinių pajamų. Duokite pasiūlymą.

REAL ESTATE - GENERAL INSURANCE - NOTARY PUBLIC VALANDOS: Kasdien nuo 9 iki 9, šeštad. ir sekmad. nuo 9 iki 5. 6455 So. Kedzie Ave. - Prospect 8-2233

MARQUETTE PARKO CENTRE 2 BUTŲ MŪRO NAMAS, 2x4, - arti parko, naujas alyva šild., gara- žas, \$19,700.

K. VALDIS REAL ESTATE 2815 W. 71st Street - RE 7-7200 ar RE 7-8534

GERAS INVESTAVIMAS. 3 x 5 ir krautuė, mūr. prie 52-os ir Morgan. Viskas labai gerame stovyje. Nauja šildymo sistema. Alum. langai. 3 au- to - garazas su šoniniu įvažiavimu.

VALGYKLA ir 2 butai lietuviško- je kolonijoje. Namai priekis naujai atremontuoti. Kaina diskutuojama. Suinteresuotus prašome pasiteirauti.

P. LEONAS REAL ESTATE 2735 West 71st Street Walbrook 5-6015

MŪRINIS 2x5½, garazas, aukštą pastogę, rūsys, gražus kaip lėlė, 69 ir Talman, \$28,500.

MŪRINIS 2x5½, platus lotas, aly- vos šild., 61 ir Talman, \$28,800.

MŪRINIS 2x4 su tuščiu 25 p. lo- tu šalia, Brighton arba Gage Parke, \$17,500.

MŪRINIS NAUJAS 1½ aukš. šalia mūsų įstaigos, garazas, \$30,900.

MŪRINIS 6 kamb., 3 mieg., arti Maria High, naujas gazo šild., gara- žas, 30 p. lotas, \$17,700.

MŪRINIS 1½ a., 5 ir 4 viršuje, garazas. \$22,900.

MŪRINIS 1½ a., 5 ir 3 viršuje, 2 bl. nuo M. Parko. \$17,800.

MŪRINIS 2x5, garazas, aukštą pastogę, rūsys, gražus kaip lėlė, 69 ir Talman, \$28,500.